

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 2. De Essentia fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

meritum gradentibus illi, quod Deus dixisse creditur. Spes
probabilitatem objecti in divina promissione fundatam o-
mnibus in contrarium inclinantibus præfert. Caritas de-
nique præfert Deum omnibus ab amore illius avertere eo-

IV. Q. 4. *Quis sit ordo inter Virtutes has Theologicas?*

Resp. hunc plerumque statui à Theologis, ut ordine qui-
dem dignitatis & intentionis Caritas prima censeatur; ordi-
ne verò executionis & necessitatis Fides omnes duas antece-
dat, cum hæc sine spe & Caritate subsistere, non autem istæ
sine Fide manere possint; quam ipsam ob causam etiam Spes
Caritati anteponitur.

ARTICULUS II.

De Essentia Fidei.

I. Q. 1. *Quid de Virtute Fidei potissimum sciendum*
sit. Resp. Quatuor præcipuè. 1. Quid sit Fides. 2. Quo-
modo sit. 3. Quod sit subjectum illius. 4. Quæ vitia eidem
opponantur, quæ proinde quæstiones breviter hoc loco re-
solvuntur. Quare

II. Q. 2. *Quid sit Fides?* Resp. esse habitum super-
naturalem ad assensus certos & firmos ob auctoritatem DE I
obscure revelantis eliciendos inclinantem; unde objectum
ipsius materiale est omnis veritas revelabilis, præcipuè ve-
ro ipse Deus, & vita æterna, quæ objectum attributionis re-
spectu huius habitus statuitur, quibus à quibusdam Recen-
toribus etiam Christus pro objecto partiali principali ad-
scribitur; alii tamen cum Tannero to. 3. d. 1. q. 1. dub. 2. ut
solum Deum pro adæquato objecto attributionis assi-
gnant, & hanc sententiam S. Thomæ menti conformiorem
esse contendunt. Objectum verò formale juxta communio-
nem sententiam S. Thomæ & aliorum apud Tann. l. c. du. 3.
n. 1. & seq. est partim ipsa veracitas divina, partim locutio
Dei tum interna (seu conceptus, quem Deus format de ve-
ritate credenda) tum externa (seu signa externa, quibus
conceptum suum manifestat) eaque obscura, atque, ut idem
Auctor cum multis contra multos existimat, etiam privata,
qualis interdum Sanctis quibusdam facta est, cum in hoc

etiam certitudo infallibilis reperiatur. Ut autem elicipi
sit hic actus Fidei, sequentia requiruntur. 1. Iudicium
pernaturale de evidentia tali credibilitatis, ut procedat
quis negare nequeat hoc objectum à Deo revelatum, et
adeò credendum esse. 2. Pia affectio voluntatis, quæ
peret intellectui assensum firmum fidei; & obtinetur per
notas Ecclesiæ, seu motiva credibilitatis sufficienter propo-
sita, de quibus in Institutionibus Polemicæ Theologiæ
suis est actum.

III. Q. 3. *Quotuplex sit Fides?* Resp. duplex præcipue
terna, & Externa. Interna est, quæ per internum actum peragitur.
Externa, quæ externo aliquo signo manifestatur, de qua
duplici fide S. Paulus ad Rom. 10. ait: *Corde creditur ad iustitiam,
ore autem confessio fit ad salutem*: Circa quam etiam
notat Tannerus q. 7. dub. 1. aliud esse credere Deum, aliud
credere Deo, & aliud credere in Deum; nam per credere
Deum significatur habitudo, quam habet intellectus ad ma-
teriale objectum Fidei; per credere Deo significatur habitudo,
quam ad formale objectum habet; per credere in Deum
significatur habitudo, quam habet actus fidei ad actum volun-
tatis, per quem imperatur, & refertur ad Deum; unde
credere Deum, & credere Deo etiam malis competit, non
item credere in Deum.

IV. Q. 4. *Quod sit subiectum Fidei?* Resp. 1. Sub-
iectum proximum habitus fidei inadæquatè spectati, prout
nudus assensus, esse solum intellectum; si verò adæquatè
spectatur, prout etiam habitum piæ affectionis imperantissimum
sensum involuit, tum ipsa etiam voluntas subiectum inadæ-
quatum rectè dicitur, cum habitus iste piæ affectionis (quæ
Tannerus n. 16. cum Suarezio ab omni Virtute distinctum
esse dicit) in ipsa voluntate immediatè recipiatur. Resp. 2.
Subiectum remotum Fidei divinæ esse omnem purum homi-
nem aut Angelum Viatorem, non autem Christum, aut Be-
atos, ac damnatos, quamvis hi ultimi acquisitum aliquem
habitum Fidei naturalis habere possint.

V. Q. 5. *Quid de proprietatibus seu accidentibus fidei
doceant Theologi?* Resp. sequentia ferè. 1. Habitum Fidei
simpliciter Speculativum esse, utpote cuius primum ob-
jectum sit Deus revelans & loquens; licet secundum quod
præ-

prædictus dici queat ob veritates, quas circa obligationem actionum humanarum cognoscit. Ita Tann. q. 6. dub. 2. Habitum Fidei etiam prout in solo intellectu situs est, & informis seu absque caritate in subjecto existens esse veram & essentialiter perfectam virtutem, cum ut sic etiam à prudenti electione dirigatur, & ad salutem æternam ordinetur, ut adeo bonum reddat habentem. Ita iterum Tann. l. c. Eandem habitum inclinare ad actus certitudine tam essentiali, quam affectiva certiores quocunque assensu physici vel moraliter evidente, uti cum S. Thoma communiter Theologi docent. 4. Habitum fidei probabiliter etiam elicitivum esse, uti communiùs hodie Recentiores docent contra non paucos ex antiquioribus Theologis. 5. Probabilem quoque esse sententiam Tanneri q. 1. du. 6. & multorum aliorum docentium, quòd habitus fidei elicere possit actum fidei cum evidentia in attestante, vel evidentia abstracta veritatis intrinseca conjunctum; licet non pauci etiam hoc ipsum negent. 6. Habitum Fidei habere intrinsecam repugnantiam cum falsitate, ita ut neque per absolutam Dei potentiam ad falsum inclinare possit, cum Concilium Tridentinum absolute asserat, Fidei non posse subesse falsum. 7. Tam ipsum habitum Fidei, quàm prævium iudicium credulitatis, & piam voluntatis affectionem debere quoad substantiam esse supernaturalia, cum passim in S. Scriptura vocetur Fides donum Dei, sine quo nemo venit ad Deum; iudicium verò & pia affectio proportionata esse debent.

VI. Q. 6. *Quanam vitia Fidei sint opposita?* Resp. dicitur vitia Fidei Infidelitatem opponi, prout non tantum caritatem Fidei præceptam in subjecto apto, sed etiam quamcumque positivam repugnantiam cum assensu vel habitu Fidei comparat; de qua sequentia tradunt Authores. 1. Infidelitatem hanc immediate quidem in ipso intellectu tanquam in subjecto, in voluntate autem tanquam in generali principio omnis peccati subjectari. Ita Tann. q. 8. dub. 2. cum S. Thoma q. 10. a. 2. 2. Eandem esse semper peccatum mortale, & quidem gravius quocunque peccato contra virtutes morales, non item contra Theologicas admissio; uti iidem cum communiter docent, licet non negent, posse interdum ex circum-

cumstantiis peccatum aliquod contra Virtutes morales gravius esse infidelitate; imò ceteris paribus de facto peccatum Fidelium gravius esse, quàm Infidelium. 3. Tres à S. Thoma q. 10. a. 5. & aliis Infidelitatis species assignari; eò quod ea vel repugnet Fidei nunquam susceptæ, & tunc *Paganismus* vocetur; vel repugnet Fidei tantùm in figura susceptæ, & tunc *Judaismus* appellatur; vel repugnet ipsi Fidei in re susceptæ, & tunc *Hæresis* vel *Apostasia* vocetur. Alii tamen rationem triplicis hujus speciei ex fide in Messiam delictum dicuntque, Paganos esse, qui nec venisse, nec venturum credunt Messiam: Judæos, qui venturum, non autem venisse credunt: Hæreticos, qui venisse quidem credunt, sed non omnia, quæ credi ipse præcepit, credunt. 4. Nullum quidem opus in infidelitate peractum de condigno meritorium esse (eùm hoc ipso, quòd fide careant, etiam gratiam habere non possint) non tamen omnia Infidelium opera peccatis annumeranda esse, sed posse ab illis opera quædam honesta fieri, quibus de congruo aliqua bona temporalia mereantur, ut communissimè cum S. Thoma sentiunt Theologi.

§. III.

De Essentia Spei.

I. Q. 1. *Quid de Virtute hac potissimum sciendum sit* Resp. Sequentia præcipuè. 1. Quid sit. 2. Quos actus involvat. 3. In quo subjecto reperiat. 4. Quæ vitia illi sunt opposita; quæ omnes quæstiones nunc breviter resolventur. Itaque

II. Q. 1. *Quid sit spes?* Resp. cum Tannero d. 1. q. 1. dub. 1. esse Virtutem Theologicam, quâ voluntas nostra efficaciter tendit in Deum, ut est suprema beatitudo nostra legitimis mediis, Deo opitulante, possibilis obtineri. Vel, ut alii brevius definiunt, est expectatio certa beatitudinis ex Dei gratia & nostris meritis obtinendæ. Unde objectum materiale Spei primum est ipse Deus, qui est beatitudo nostra, item visio beatifica, in qua consistit nostra beatitudo; secundarium verò objectum sunt omnia media ad dicendam beatitudinem obtinendam conducentia. Formale verò